

GRAMATIKA HIGH NOTE 3

Present Simple and Present Continuous

Přítomný čas prostý (Present Simple)

Přítomný čas prostý používáme, hovoříme-li o:

- stavech a stálých skutečnostech:

*We **live** in the centre of Sydney. / Bydlíme v centru Sydney.*

- pravidelných činnostech:

*I **make** my bed every morning. / Každé ráno si ustelu postel.*

Kladné věty (Affirmative)	Záporné věty (Negative)
I/You/We/They play. He/She/It plays.	I/You/We/They don't (do not) He/She/It doesn't (does not) play.

Otázky zjišťovací (Yes/No questions)	Krátké <u>odpovědi</u> (Short answers)
Do I/you/we/they play?	Yes, I/you/we/they do. No, I/you/we/they don't.
Does he/she/it	Yes, he/she/it does. No, he/she/it doesn't.

Otázky doplňovací (Wh- questions)	Otázky podmětné (Subject questions)
What do I/you/we/they live? does he/she/it	Who lives here?

Pravopisná pravidla – třetí osoba čísla jednotného

- obecné pravidlo: infinitiv + -s, např. *run – runs*
- slovesa zakončená na souhlásku a + -y: y + -ies, např. *carry – carries*
- slovesa do a go stejně jako slovesa zakončená na -ss, -x, -ch, -sh: + -es,

např. *do – does, go – goes, push – pushes*

- *have: has*

Obvyklá příslovečná určení času používaná s přítomným časem prostým:

- **always** (vždy)
- **regularly** (pravidelně)

- **usually** (obvykle)
- **often** (často)
- **sometimes** (někdy)
- **never** (nikdy)
- **every day/week/month** (každý den/týden/měsíc)

State verbs

Dynamická slovesa (action verbs) jako do, work a play popisují činnosti a mohou být použita s oběma druhy časů – prostým (např. přítomným prostým) i průběhovým (např. přítomným průběhovým):

*I often **listen** to classical music. / Často poslouchám vážnou hudbu. I'm **listening** to Mozart now. / Poslouchám teď Mozarta.*

Stavová slovesa (state verbs) se většinou užívají v časech prostých, i když jimi chceme vyjádřit něco, co právě probíhá:

*Do you **understand** me? / Rozumíš mi?*

*Does she **want** to go to the music festival? / Chce jít na ten hudební festival?*

Mezi stavová slovesa patří:

- slovesa, která popisují postoje, pocity, emoce, preference apod., např. *hate, like, love, prefer*
- slovesa, která popisují duševní a myšlenkové pochody, např. *believe, know, need, remember, think, understand, want*
- slovesa smyslového vnímání, např. *feel, hear, see*.

Některá stavová slovesa mohou být použita v průběhovém čase, ale dochází v nich ke změně významu (např. *think, have, look*):

*Do I **look** good in this dress? / Vypadám v těchto šatech dobře? What **are** you **looking** at? / Na co se díváš?*

Articles

Žádný člen nepoužíváme:

- jestliže mluvíme o něčem pouze obecně:

***Primary education** is compulsory in this country. / Základní vzdělání je v této zemi povinné.*

***Farmers** in poor countries earn very little money. / Farmáři v chudých zemích vydělávají velmi málo peněz.*

- před jmény kontinentů a před většinou názvů zemí a měst:

in Europe, in Spain, in Berlin / v Evropě, ve Španělsku, v Berlíně

Výjimky: *in the United States, in the United Kingdom, in the Netherlands,
in the Hague / ve Spojených státech, ve Spojeném království, v Holandsku, v Haagu*

Neurčitý člen **a/an** užíváme:

- když o něčem hovoříme poprvé nebo zmiňujeme jednu věc z více:

*I've bought **a** new car. / Koupil(a) jsem si nové auto. London is **a** big city. / Londýn je velké město.*

- Mluvíme-li o povolání:

*Lucy is **a** doctor. / Lucy je lékařka.*

Určitý člen **the** používáme:

- Odkazujeme-li na něco, co už jsme zmínili:

*He lived in **a** big city. **The** city was polluted. / Žil ve velkém městě. To město bylo znečištěné.*

- hovoříme-li o něčem specifickém, jedinečném:

*I like **the** colour of that shirt. / Líbí se mi barva té košile. Who is **the** King of Spain? / Kdo je španělským králem?*

- Mluvíme-li o historickém období:

***the** Renaissance / renesance*

- Při stupňování přídavných jmen – u třetího stupně:

***the** worst / nejhorší*

- s řadovými číslovkami:

***the** third / třetí*

Present Perfect Simple and Present Perfect Continuous

Předpřítomný průběhový čas (Present Perfect Continuous) používáme, mluvíme-li o:

- dějích, které začaly v minulosti a pokračují do současnosti:

*I **have been waiting** for her since 8 o'clock. / Čekám na ni už od osmi hodin.*

- událostech, které už nějakou dobu trvají (a mohou pokračovat až do současnosti) a nyní je vidět jejich důsledek:

*I'm tired because I've **been painting** all day. / Jsem unavený, protože jsem celý den maloval.*

Stejně jako u předpřítomného času prostého i u předpřítomného času průběhového patří mezi obvyklé výrazy předložky *for* a *since*.

Kladné věty (Affirmative)			Záporné věty (Negative)		
I/You/We/ They	've (have)	been crying.	I/You/We/ They	haven't (have not)	been crying.
He/She/It	's (has)		He/She/It	hasn't (has not)	
Otázky zjišťovací (Yes/No questions)			Krátké odpovědi (Short answers)		
Have	I/you/we/ they	been	Yes, I/you/we/they have. No, I/you/we/they haven't.		
Has	he/she/it	crying?	Yes, he/she/it has. No, he/she/it hasn't.		
Otázky doplňovací (Wh- questions)			Otázky podmětné (Subject questions)		
			Who	has	been
	have	I/you/we/they	been		
How long	has	he/she/it	crying?		crying?

Předpřítomný čas průběhový nebo prostý?

- Chceme-li zdůraznit trvání činnosti nebo děje (které mohou nebo nemusí být dokončené), zvolíme předpřítomný čas průběhový. Otázky v předpřítomném čase průběhovém často začínají tázacím zájmenem **how long**:

How long has she been writing books? / Jak dlouho (už) píše knížky?

- Předpřítomný čas prostý používáme tehdy, chceme-li zdůraznit výsledek děje. Otázky v předpřítomném čase prostém často začínají tázacím zájmenem **how many**:

How many books has he written? / Kolik knih (už) napsal?

V žádném z těchto dvou časů netvoříme otázky s tázacím zájmenem **when**

- Stavová slovesa obvykle používáme pouze v předpřítomném čase prostém.

Verb patterns

Tyto slovesné vazby jsou nejčastější:

- sloveso + **to** + infinitiv, např. *agree, arrange, can't afford, decide, intend, learn, manage, offer, prefer, refuse, remember, seem, tend*:

I decided to leave school and find a job. / Rozhodl/a jsem se nechat školy a najít si práci.

My sister agreed to help me with my homework. / Moje sestra souhlasila, že mi pomůže s úkoly.

- sloveso + předmět + to + infinitiv, např. *advise, allow, cause, enable, encourage, expect, force, remind, urge, warn*:

*Robert's mother **encouraged him to study** Law. / Robertova matka ho nabádala, aby studoval právo.*

*The teacher **reminded us not to use** our mobile phones during lessons. / Učitel nás upozornil, abychom v hodinách nepoužívali mobilní telefon.*

- sloveso + předmět + infinitiv bez to, např. *make, let*:

*Do his parents **let him hang out** with his friends? / Dovolí mu jeho rodiče chodit ven s kamarády?*

*My parents used to **make me do** a lot of house chores. / Moji rodiče mne nutili dělat spoustu domácích prací.*

- sloveso + tvar slovesa s koncovkou -ing, např. *admit, avoid, can't help, can't stand, enjoy, fancy, imagine, keep, miss, practise, spend/waste time, stop*:

*I **can't stand wearing** a school uniform. / Nesnáším nošení školní uniformy.*

*She recently **stopped eating** fast food, and she feels better already. / Nedávno se přestala stravovat ve fast foodech a již se cítí lépe.*

- sloveso + tvar slovesa s koncovkou – ing / to + infinitiv:
Po slovesech *begin, continue, hate, intend, like, love, prefer* a *start* můžeme použít jak tvar slovesa s koncovkou -ing, tak i to + infinitiv. Význam se nemění nebo pouze velice málo:

*I **started playing** chess. I **started to play** chess. / Začal/a jsem hrát šachy.*

*He **intends using** the school website. He **intends to use** the school website. / Hodlá začít používat školní internetové stránky.*

Změna významu

- Po slovesech *remember, stop, forget* a *try* můžeme použít jak tvar slovesa s koncovkou – ing, tak i to + infinitiv. Význam věty se však mění:
*Jenny **remembers locking** the door. / Jenny si vzpomíná, že dveře zamkla.*
*Jenny **remembers to lock** the door. / Jenny nikdy nezapomene zamknout dveře.*
*Dad'll **forget giving** me the money. / Táta zapomene, že mi dal peníze.*
*Dad'll **forget to give** me the money. / Táta zapomene dát mi peníze.*
*Liz **stopped drinking** coffee. / Liz přestala pít kávu.*
*Liz **stopped to drink** some coffee. / Liz se zastavila, aby si dala kávu.*
*I **tried turning** the computer **off** and **on** again, but it didn't help. / Pokusil/a jsem se počítač vypnout a znovu zapnout, ale nepomohlo to.*
*I **tried to turn** the computer off, but the shutdown command didn't work. / Snažil/a jsem se vypnout počítač, ale příkaz „vypnout“ nefungoval.)*
- Slovesa *feel, hear, see* a *watch* + infinitiv bez to používáme, když chceme říct, že jsme byli svědky celé události od začátku až do konce:
*I **watched Mary paint** a picture. / Viděl/a jsem Mary namalovat obraz. (Viděl/a jsem ji začít malovat, v průběhu malování i dokončit obraz.)*
- Slovesa *feel, hear, see* a *watch* + tvar slovesa s koncovkou – ing používáme, když chceme říct, že jsme byli svědky pouze části z celé události:

*I **watched Mary painting** a picture. / Viděl/a jsem Mary, když malovala obraz. (Když jsem ji viděl/a, Mary zrovna malovala obraz.)*

Past Simple, Past Continuous and Past Perfect

Minulý čas prostý (Past Simple)

Minulý čas prostý používáme, když mluvíme o:

- dějích a situacích, které začaly a také skončily v minulosti, často s uvedením času:
*We **bought** this house in 2013. / Tento dům jsme koupili v roce 2013.*
- sledu událostí, které se staly jedna po druhé:
*Messi **kicked** the ball and it **flew** into the net. / Messi kopl do míče a ten vletěl do sítě.*

Minulý čas průběhový (Past Continuous)

Minulý čas průběhový používáme, když mluvíme o:

- dějích, které zrovna probíhaly v určitém čase v minulosti:
*'What **were** you **doing** at eight yesterday evening?' 'I **was watching** a football game on TV.' / 'Co jsi dělal/a včera večer v osm hodin?' 'Díval/a jsem se na fotbalový zápas v televizi.'*
- dějích, jejichž průběh byl přerušen jiným kratším dějem (pro kratší děj používáme minulý čas prostý):
*When she **was skiing** down the slope, another skier crashed into her. / Když sjížděla sjezdovku, jiný lyžař do ní narazil.*
- pozadí nějaké události:
*On the day of the match the sun **was shining** and a light breeze **was blowing**. / V den zápasu svítilo slunce a vanul lehký větřík.*

Předminulý čas prostý (Past Perfect Simple)

Předminulý čas prostý používáme pro děje, které se staly před konkrétním časovým údajem nebo nějakou další konkrétní událostí v minulosti (pro níž používáme minulý čas prostý):

*The party **had finished** by midnight. / Párty skončila ještě před půlnocí.*
*Owen **had scored** two goals before the coach **decided** to substitute him. / Owen dal dva góly, ještě než se jej kouč rozhodl nahradit.*

Used to and would

Vazby **used to/would + infinitv** používáme k vyjádření stavů a dějů, které v minulosti probíhaly pravidelně:

- **used to** používáme pro stavy (např. se stavovými slovesy *be, have, believe, like, love, live*) nebo děje, které v minulosti byly obvyklé, ale nyní se již nedějí. Dále tuto vazbu používáme pro vyjádření dějů, které se nyní odehrávají, a to i opakovaně, ale v minulosti neprobíhaly:

*I **didn't use to like** travelling by plane. / Cestování letadlem jsem nemíval rád. (Nyní ale mám.)*

*She **used to write** travel guides. / Psávala turistické průvodce. (Nyní je již nepíše.)*

- **would** používáme pro děje (ne však stavy), obvykle v kladných větách:

*As a teenager, I **would visit** my grandma every Sunday. / Jako teenager jsem navštěvoval babičku každou neděli.*

Kladné věty (Affirmative)	<i>I used to go / would go backpacking every summer. / Každé léto jsem jezdíval na cesty s batohem.</i>
Záporné věty (Negative)	<i>I didn't use to buy flight tickets online. / Dříve jsem nekupoval letenky přes internet.</i>
Otázky zjišťovací (Yes/No questions)	<i>Did he use to go on holiday in August? / Jezdíval na dovolenou v srpnu?</i>
Otázky doplňovací (Wh- questions)	<i>What did he use to eat? / Co dříve jídal?</i>
Otázky podmětné (Subject questions)	<i>Who used to go camping? / Kdo jezdíval kempovat?</i>

Hovoříme-li o ději, který proběhl v minulosti pouze jednou, nebo nechceme-li zdůraznit rozdíl mezi minulostí a současností použijeme minulý čas prostý namísto *used to/would*:

*Two years ago they **went** on holiday to France. / Před 2 lety jeli na dovolenou do Francie.*

*I often **travelled** to China. / Často jsem cestoval do Číny.*

Modal and related verbs

Chceme-li vyjádřit nutnost nebo povinnost, používáme:

- **must**, zvláště mluvíme-li o něčem, co sami považujeme za nezbytné nebo důležité:

*I **must** phone Mum. / Musím zavolat mamince.*

- **have to**, zejména mluvíme-li o něčem, co je nutné kvůli nějakému pravidlu, zákonu nebo to někdo jiný nařizuje:

*We **have to** wear a uniform at school. / Ve škole musíme nosit uniformu.*

- **need to**:

*Ann often **needs to** look after her younger sister. / Anna se často musí starat o svoji mladší sestru.*

Chceme-li říct, že něco povinné nebo nutné není, používáme:

- **don't have to**:

*My dad **doesn't have to** wake up early. He starts work at twelve. / Můj tatínek nemusí brzy vstávat. Začíná pracovat ve dvanáct.*

- **don't need to / needn't**:

You **don't need to** go to university this year. / Nemusíš jít na univerzitu tento rok. You **needn't do** the washing up. We've got a dishwasher. / Nemusíš mýt nádobí. Máme myčku.

Chceme-li vyjádřit to, co je dovoleno, používáme:

- **can:**

You **can** invite some friends if you want. / Jestli chceš, můžeš si pozvat nějaké kamarády.

- **be allowed to:**

Students **are allowed to** work part-time. / Studenti mají povoleno pracovat na zkrácený úvazek.

Hovoříme-li o něčem, co není dovoleno nebo je zakázáno, použijeme:

- **can't:**

You **can't** leave the classroom without permission from your teacher. / Nemůžete opustit třídu bez dovolení učitele.

- **mustn't:**

You **mustn't** play loud music after 10 p.m. / Po desáté hodině večer nesmíte pouštět hudbu nahlas.

- **not be allowed to:**

You **aren't allowed to** speak during the exam. / Během zkoušky nesmíte mluvit

Relative clauses

Určující vztahné věty (defining relative clauses) používáme pro podání důležité informace o osobě, věci, místě apod., takže je jasné, o čem konkrétně mluvíme. Používáme následující vztahná zájmena:

- **who** a **that**, odkazujeme-li na osoby:
*I have a friend **who/that** works as a console game teacher. /*
Mám kamaráda, který učí hrát video hry.
- **which** a **that**, odkazujeme-li na věci:
*The computer **which/that** I use at work is very slow. /*
Počítač, který používám v práci, je velmi pomalý.
- **where**, mluvíme-li o místech:
*This is the office **where** I work. / Tohle je kancelář, kde pracuji.*
- **whose**, vyjadřujeme-li:
*I don't know **whose** book this is. / Nevím, čí je to kniha.*
- **why**, odůvodňujeme-li nebo vysvětlujeme-li:
*Can you tell me the reason **why** you are late? /*
Můžeš mi vysvětlit, proč jdeš pozdě?

Vztahná zájmena **who**, **which** a **that** můžeme vynechat, pokud po nich následuje podstatné jméno nebo zájmeno:

*Are you reading the report (**which/that**) I have written? /*

Čteš tu zprávu, kterou jsem napsal?

- Neurčující vztažné věty (*non-defining relative clauses*) přidávají další informaci o osobě, věci nebo místě, o kterých se mluví. Pro větu nemají zásadní význam. Neurčující vztažné věty lze vynechat, aniž by se význam sdělení změnil:

*Giant pandas, **which** are endangered species, live in the mountains **in central China**. → Giant pandas live in the mountains in central China. /*

Pandy velké, které jsou ohroženým živočišným druhem, žijí v horách centrální Číny. → Pandy velké žijí v horách centrální Číny.

- Neurčující vztažnou větu oddělujeme čárkami.
- V neurčujících vztažných větách používáme zájmena **who**, **which**, **where** a **whose**, nikdy však **that**:

*Last year we visited our friends on the Aran islands, **where** you can see lots of bird species. / Loni jsme navštívili přátele na Aranských ostrovech, kde můžete vidět spoustu ptačích druhů.*

- Vztažná zájmena v neurčujících vztažných větách nelze vypustit.

Talking about the future

Přítomný čas průběhový (Present Continuous) používáme pro děje v budoucnosti, které máme předem naplánované nebo domluvené, obvykle s nějakým bližším časovým určením:

***I'm leaving** tomorrow, so I can't go to the cinema with you. / Zítra odjízím, takže s tebou nemůžu jít do kina.*

Vazbu **be going to + infinitiv** používáme k vyjádření:

- úmyslů a plánů, které se mohou změnit:

*What **are you going to prepare** for lunch? / Co se chystáš udělat k obědu?*

- toho, co předpokládáme nebo odhadujeme, že se stane na základě toho, co je nám známo nebo je již nyní patrné:

***We're not going to get** to the station on time. / Nestihneme se dostat včas na nádraží.*

Vazbu **will + infinitiv** používáme pro:

- okamžité rozhodnutí:

*Wait for me! **I'll help** you with the shopping. / Počkej na mě! Pomůžu ti s nákupem.*

- předpověď něčeho, co se v budoucnosti stane na základě našich názorů, intuice nebo zkušeností:

*You can borrow my dictionary, but **I'll probably need** it back next week. / Můžeš si půjčit můj slovník, ale příští týden ho budu zřejmě potřebovat vrátit.*

Future Continuous and Future Perfect

Budoucí čas průběhový (Future Continuous) používáme, hovoříme-li o ději, který bude probíhat v určitém/známém čase:

*We **will be making** a cake **at 5 p.m.** / V pět hodin odpoledne budeme dělat dort.*

Kladné věty (Affirmative)			Záporné věty (Negative)		
I/You/ He/She/It/ We/They	'll (will)	be working at 10 a.m	I/You/ He/She/It/ We/They	won't (will not)	be working at 10 a.m

Otázky zjišťovací (Yes/No questions)			Krátké odpovědi (Short answers)	
Will	I/you/he/she/it/ we/they	be working at 10 a.m.?	Yes, I/you/he/she/it/ we/they	will
			No, I/you/he/she/it/ we/they	on't

Otázky doplňovací (Wh- questions)			Otázky podmíněné (Subject questions)		
--------------------------------------	--	--	---	--	--

What will I/you/he/she/it/
we/they be doing
at 10 a.m Who will be working
at 10 a.m.?

Předbudoucí čas (Future Perfect) používáme pro vyjádření děje, který bude v budoucnu dokončen před určitým/daným časem:

*I **will have cooked** all the dishes **by 3 o'clock.** / Všechna jídla budu mít uvařena do tří hodin*

Kladné věty (Affirmative)			Záporné věty (Negative)		
I/You/ He/She/It/ We/They	'll (will)	have finished lunch by 2 p.m.	I/You/ He/She/It/ We/They	won't (will not)	have finished lunch by 2 p.m.

Otázky zjišťovací (Yes/No questions)			Krátké odpovědi (Short answers)	
Will	I/you/ he/she/it/ we/they	have finished lunch by 2 p.m.?	Yes, I/you/he/she/it/we/they will	
			No, I/you/he/she/it/we/they won't	

Otázky doplňovací (Wh- questions)			Otázky podmíněné (Subject questions)		
--------------------------------------	--	--	---	--	--

What will I/you/
he/she/it/
we/they have finished
lunch by 2 p.m.?

Who will have finished
lunch by 2 p.m.

The first and second conditionals

Podmínkové věty 1. typu (First Conditional)

Tyto podmínkové věty používáme, mluvíme-li o dějích, které mohou v budoucnosti za určitých okolností nastat:

*If you **don't switch** on the printer, it **won't work**.* / Jestliže nezapneš tiskárnu, nebude fungovat.

Ve vedlejší větě se spojkou **if** vyjadřujeme podmínku děje a použijeme přítomný čas prostý. Pro popis důsledku děje použijeme v hlavní větě budoucí čas, zpravidla **will/won't**. Kterákoliv z obou vět může být na začátku souvětí. Je-li věta vedlejší se spojkou **if** na začátku souvětí, je oddělena čárkou.

If + přítomný čas prostý
(podmínka)

*If he **starts** a blog,*
jestli začne psát
blog,

will/won't + infinitiv
(důsledek)

*I'll **read** his blog* Přečtu
si jeho blog,

will/won't + infinitiv
(důsledek)

*I'll **read** it.*
prečtu si ho.

if + přítomný čas jednoduchý
(podmínka)

*if he **starts** one.*
jestliže začne nějaký psát.

Podmínkové věty 2. typu (Second Conditional)

Tyto podmínkové věty používáme, hovoříme-li o dějích nebo stavech

v přítomnosti, které jsou velice nepravděpodobné nebo nemožné, nebo mluvíme-li o něčem, co by se mohlo stát v budoucnosti, ale je to spíše nepravděpodobné:

*If I **had** more time, I **would learn** programming.* / Kdybych měl více času, naučil bych se programovat.

Ve vedlejší větě, která vyjadřuje podmínku, používáme po spojce **if** minulý čas prostý a v hlavní větě popisující důsledek modální sloveso **would/wouldn't** nebo **could/couldn't**. Kterákoli z obou vět může stát na začátku souvětí. Je-li věta vedlejší se spojkou **if** na začátku souvětí, je oddělena čárkou.

If + minulý čas prostý
(podmínka)

*If your laptop **crashed**,*
Kdyby se ti rozbil
notebook

would/wouldn't/could/couldn't
+ infinitiv (důsledek)

*Who **would** you **ask** for help*
Koho bys požádal o pomoc,

would/wouldn't/could/couldn't
+ infinitiv (důsledek)

*who **would** you **ask** for help?*
koho bys požádal o pomoc?

if + minulý čas prostý
(podmínka)

*if your laptop **crashed**? /*
Kdyby se ti rozbil
notebook?

The zero conditional and alternatives with if

Podmínkové věty nultého typu (Zero Conditional): *if/when* + přítomný čas prostý, přítomný čas prostý používáme pro trvale platné skutečnosti:

*If the temperature **drops** below zero, water **freezes**.* / Když teplota klesne pod nulu, voda zmrzne.

*When babies **are** hungry, they cry.* / Když jsou děti hladové, pláčou.

Podmínkové věty 2. typu – (second conditional) používáme, mluvíme-li o situacích a stavech v přítomnosti, které však nejsou příliš reálné. Dále je používáme, hovoříme-li o něčem, co by se v budoucnosti teoreticky mohlo stát, ale příliš pravděpodobné to není.

V obou případech mohou vedlejší podmínkové věty stát na začátku souvětí. Stojí-li na začátku, píšeme za nimi čárku:

If you **had** an accident, who **would** you **call** first? / Kdybys měl nehodu, komu bys volal jako prvnímu?

If + minulý čas prostý
(podmínka)

*If he **cycled** to work every day,
Kdyby jezdil do práce na kole
denně,*

would/wouldn't + infinitiv
(důsledek)

*He **would** feel healthier
Cítil by se zdravěji,*

would/wouldn't + infinitiv
(důsledek)

*he **would** feel healthier.
cítil by se zdravěji.*

if + minulý čas jednoduchý
(podmínka)

*if he **cycled** to work every day.
kdyby do práce jezdil na kole denně.*

Vazby **wish/if only + minulý čas prostý** používáme k vyjádření nespokojenosti se současným stavem:

*I **wish/if only** people cared more about their health.* / Kéž by se lidé více starali o své zdraví.

Vazby **wish/if only + would + infinitiv** používáme, chceme-li vyjádřit nespokojenost se současným stavem, zejména když nás obtěžuje. Byli bychom rádi, kdyby se změnil, ale sami jej změnit nemůžeme, nemáme na něj žádný vliv:

*I **wish/if only** my sister **would hurry up!*** / Chtěla bych, aby si sestra pospíšila!

Reported speech: statements, imperatives, time expressions

Chceme-li informovat o něčem, co řekl někdo jiný, můžeme použít buď přímou řeč (Direct Speech), nebo řeč nepřímou (Reported Speech).

Pomocí přímé řeči oznamujeme, co doslova mluvčí řekl, opakujeme jeho vlastní slova bez změn:

'Your son draws very well.' → *They said, 'Your son draws very well.'*

„Váš syn velmi dobře kreslí.“ → *Řekli: „Váš syn velmi dobře kreslí.“*

Nepřímá řeč – věty oznamovací

Při nepřímé řeči tlumočíme slova mluvčího pomocí sloves jako např. add (dodat), claim (prohlásit), point out (poukázat, zmínit), reply (odpovědět), say (říci), suggest (navrhnout), tell (říci někomu něco). Po nich může následovat zájmeno that, které však lze vynechat. Sloveso tell se pojí s předmětem (např. mně, nám, Honzovi, mému příteli atd.):

'I sell paintings.' → She told me/said (that) she sold paintings. /

„Prodávám obrazy.“ → Řekla mi / Řekla, že prodává obrazy.

V nepřímé řeči dochází ke změnám:

- časů:

Přímá řeč (Direct Speech)	→	Nepřímá řeč (Reported Speech)
Present Simple Ann: 'I paint picture.'	→	Past Simple Ann said (that) she painted.
Present Continuous Ann: 'I'm painting picture.'	→	Past Continuous Ann said (that) she was painting a picture.
Present Perfect Ann: 'I have painted two pictures.'	→	Past Perfect Ann said (that) she had painting two pictures.
Past Simple Ann: 'I didn't painted <u>before</u> .'	→	Past Perfect Ann said (that) she hadn't painted two pictures.
can/can't Ann: 'I can't paint.'	→	could/couldn't Ann said (that) she could paint.
will/won't Ann: 'I won't paint anymore.'	→	would/wouldn't Ann said (that) she wouldn't paint anymore.
am/is/are going to Ann: 'I am going to paint.'	→	was/were going to Ann said (that) she was going to paint.

- příslůvečných určení času a místa:

now → at that time/then today → that day

yesterday → the day before

two hours ago → two hours earlier/before tomorrow → the following day

here → there

- zájmen ukazovacích, osobních a přivlastňovacích (v závislosti na kontextu):

this/these → that/those I/we → he/she/they me/us → him/her/them my → his/her

our → their

Nepřímá řeč – věty rozkazovací

Převádíme-li do nepřímé řeči věty rozkazovací, používáme slovesa **ask** nebo

tell + předmět + (not) to + infinitiv:

*'Please stop talking!' → The director **asked us to stop** talking. /*

*„Prosím přestaňte mluvit!“ → Ředitel nás požádal, abychom přestali mluvit. 'Don't take any photos of me!' → Darina **told the reporter not to take***

any photos of her. /

„Nefotťe mě!“ → Darina řekla reportérovi, aby ji nefotil.

Reported questions

Nepřímá řeč – otázky

Převádíme-li do nepřímé řeči otázku, používáme v hlavní větě sloveso *ask* a dochází ke stejným změnám jako u nepřímé řeči vět oznamovacích (časů, zájmen, příslovečných určení místa a času atd.).

Také se mění slovosled otázky na slovosled věty oznamovací (podmět se dostává před přísudek) a za větou už nepíšeme otazník.

Převádíme-li do nepřímé řeči otázku zjišťovací, připojujeme je za hlavní větu pomocí výrazu **if** nebo **whether**.

*'Has Darina answered all the questions?' → Jan asked me **if/whether** Darina had answered all the questions. /*

„Odpověděla už Darina na všechny otázky?“ → Jan se mě zeptal, jestli/zda už Darina odpověděla na všechny otázky.

*'Do you often watch television?' → I asked her **if/whether** she often watched television. /*

„Díváš se často na televizi?“ → Zeptal jsem se jí, jestli/zda se často dívá na televizi.

Převádíme-li otázky doplňovací, ponecháváme na začátku věty vedlejší tázací zájmena jako *what*, *who*, *how*, *where* a *when*.

*'How old are you?' → The policeman asked the boy **how old** he was. /*

„Kolik je ti let?“ → Policista se chlapce zeptal, kolik mu je let.

*'When did John and Mary split up?' → Sam asked us **when** John and Mary had split up. /*

„Kdy se John a Mary rozešli?“ → Sam se nás ptal, kdy se John a Mary rozešli.

The passive

Trpný rod (the passive) používáme, je-li pro nás děj důležitější než jeho činitel (původce):

*The bank **has been robbed** three times. / Banka už byla třikrát vyloupena.*

Jestliže je ovšem původce děje podstatný a chceme jej zmínit, použijeme předložku **by**:

*The bank **was robbed** by three men. / Banka byla vyloupena třemi muži.*

Trpný rod tvoříme pomocí příslušného tvaru slovesa **be + přičestí minulého**

významového slovesa:

*The robbers **will be arrested** soon. / Lupiči budou brzy zatčeni. The robbers **have been arrested**. / Lupiči už byli zatčeni.*

*The robbers **were arrested** last night. / Lupiči byli včera zatčeni.*

Present Simple	<i>Too many crimes are committed every year. / Každý rok je spácháno příliš mnoho zločinů.</i>
Present Continuous	<i>Tony is being questioned by the police. / Tony je (právě) vyslýchán policií.</i>
Past Simple	<i>When was the money stolen? / Kdy byly ty peníze odcizeny?</i>
Past Continuous	<i>The police station was still being built in 2005. / V roce 2005 se policejní stanice stále stavěla.</i>
Present Perfect	<i>A homeless shelter has just been opened in my town. / V našem městě byl právě otevřen útulek pro bezdomovce.</i>
Past Perfect	<i>Someone told me I had been seen at the crime scene. / Někdo mi řekl, že jsem byl viděn na místě činu.</i>
will	<i>He will be sentenced to at least ten years in prison. / Bude odsouzen do vězení nejméně na deset let.</i>

Have/ Get something done

Slovesný tvar **have + předmět + přičestí minulé** užíváme, chceme-li vyjádřit, že jsme něco neudělali sami, ale že to za nás / pro nás udělal někdo jiný (obvykle profesionál).

Present Simple	<i>I have my house cleaned every Friday. (by a professional cleaner) Každý pátek si nechám uklidit dům. (profesionální uklízečkou).</i>
Present Continuous	<i>Are you having the locks changed? (by a locksmith) Necháváš si měnit zámky? (zámečnickem)</i>
Past Simple	<i>We had the kitchen painted. (by a professional painter) Nechali jsme vymalovat kuchyň. (profesionálním malířem)</i>
Past Continuous	<i>Last week Jack was having his bathroom remodelled. Minulý týden předělávali Jackovi koupelnu.</i>
Present Perfect	<i>They have just have had pool installed in the garden. Právě si nechali do zahrady nainstalovat bazén.</i>
will	<i>When will Helen have the paintings hung in her flat?/ Kdy si Helena nechá v bytě pověsit obrazy?</i>
be going to	<i>When are you going to have a garage built? Kdy si dáš postavit garáž?</i>

Místo slovesa **have** můžeme použít sloveso **get**:

*We will **get/have** our living room **redecorated** next spring. / Příští jaro si necháme předělat obývací pokoj.*

*We **got/had** new windows **fitted** last year. / Minulý rok jsme si nechali dát nová okna.*

The third conditional

Podmínkové věty 3. typu (third conditional) používáme, mluvíme-li o něčem, co se v minulosti mohlo hypoteticky stát, ale co se nestalo. V těchto větách obvykle vyjadřujeme svoji lítost, případně kritiku.

Ve vedlejší větě podmínkové (if-clause) používáme čas předminulý. V hlavní větě (popisující důsledek/následek děje) používáme sloveso v tvaru **would/wouldn't + have + přídělník minulý** významového slovesa. Kterákoliv z vět (hlavní či vedlejší) může stát v souvětí buď jako první, nebo jako druhá. Stojí-li vedlejší věta (if-clause) na začátku souvětí, oddělujeme ji čárkou.

*If I **had worn** a helmet, I **wouldn't have got** hurt so badly. /*

Kdybych byl měl helmu/Kdybych byl býval měl helmu, byl bych se nezranil tak ošklivě.

If + minulý čas předminulý
(podmínka)

If I had cycled more carefully,
Kdybych býval jel na kole opatrněji,

would/wouldn't have + přičestí minulé
(důsledek)

I wouldn't have broken my arm
Byl bych si nezlomil ruku,

would/wouldn't have + přičestí minulé
(důsledek)

I wouldn't have broken my arm.
Nebyl bych si zlomil ruku.

if + čas předminulý
(podmínka)

if I had cycled more carefully.
kdybych býval jel na kole opatrněji.

Věty lze přeložit i jednodušeji: *Neměl bych teď zlomenou ruku, kdybych jel opatrněji.* I tento překlad vyjadřuje, že jde o situaci, která se již stala v minulosti a nelze ji nijak změnit. Můžeme už pouze vyjádřit lítost, že jsme nejednali jinak.

I wish/ If only for regrets

Přítomnost a budoucnost (Present and future)

- K vyjádření lítosti nad situací v přítomnosti, kterou nelze změnit, používáme *wish/if only* + podmět + minulý čas prostý:
I wish I knew more about ecology. / *Přál/a bych si vědět více o ekologii.*
I wish oceans weren't used as rubbish tips. / *Přál/a bych si, aby oceány nebyly využívány jako skládky.*
If only we could save sea animals from starvation. / *Kéž bychom mohli zachránit mořské živočichy před vymřením.*
If only I didn't have to work so much. / *Kéž bych nemusel/a pracovat tak těžce.*
Wish a *if only* mají velmi podobný význam, ale *if only* je důraznější, vyjadřuje hlubší lítost.
- Když chceme vyjádřit názor, že někdo by měl v přítomnosti nebo blízké budoucnosti něco udělat, používáme vazbu *it's (high) time* + předmět + minulý čas prostý:
It's high time people stopped driving cars in cities. / *Je nejvyšší čas, aby lidé přestali jezdit ve městech autem.*
It's high time you started recycling your rubbish. / *Je nejvyšší čas, abys začal/a recyklovat odpad.*
- Když chceme vyjádřit, že bychom byli rádi, kdyby někdo v přítomnosti nebo blízké budoucnosti něco udělal, používáme *would rather* + předmět + minulý čas prostý:
I'd rather we switched to organic fruit and vegetables. / *Byl/a bych raději, kdybychom přešli na bio ovoce a zeleninu.*
My mum would rather I didn't eat in my room. / *Moje maminka by byla raději, kdybych nejedl/a ve svém pokoji.*

Minulost (Past)

K vyjádření lítosti nad situací v minulosti používáme *wish/if only* + podmět + předminulý čas:

I wish we had done more to prevent this tragedy. / *Kéž bychom bývali udělali více, abychom předešli této tragédii.*

My ex-boyfriend wishes we hadn't broken up. / *Můj bývalý přítel si přeje, abychom se bývali nerozešli.*

If only the city council hadn't reduced the funds for environmental protection. / *Kéž by městská rada bývala nesnížila dotace na ochranu životního prostředí.*

If only I had listened to you when you advised me not to go on that expedition! / Kéž bych tě býval/a poslechl/a, když jsi mě zrazoval/a od účasti na té expedici.

Modal verbs for speculating about the present

Jestliže vyjadřujeme domněnky o situacích a dějích v přítomnosti (present speculation), použijeme **modální sloveso + infinitiv**.

Používáme následující modální slovesa:

- **must**, chceme-li vyjádřit své naprosté přesvědčení, že je něco stoprocentní pravda:

*John **must** be happy working at the zoo. / John musí být šťastný, že pracuje v zoo.*

- **might, may** a **could** použijeme, jestliže si myslíme, že by něco mohlo být pravda: *The lions **might/may/could** be hungry now. / Lvi by teď mohli mít hlad. Lvi jsou teď možná hladoví.*
- **can't**, vyjadřujeme-li pevné přesvědčení, že něco není pravda:

*It **can't** be a domestic cat. It's too big. / To nemůže být kočka domácí. Je příliš velká.*

Modal verbs for speculating about the past

Jestliže vyjadřujeme domněnky o situacích a dějích, které probíhaly v minulosti (past speculation), použijeme **modální sloveso + have + přídělné sloveso**:

- **must have**, vyjadřujeme-li přesvědčení, že se něco zcela jistě stalo:

*You **must have** lost your mobile at the zoo. / Ten mobil jsi musel ztratit v zoo..*

- **might have, may have** a **could have** použijeme, jestliže si myslíme, že se něco stát mohlo, nevíme to ale jistě.

*Lucy **might/may/could** have missed the train. / Lucy mohla zmeškat vlak. Lucy možná zmeškala vlak.*

- **can't have** a **couldn't have**, vyjadřujeme-li úplné přesvědčení, že něco nenastalo, že žádný děj neproběhl:

*Peter **can't/couldn't have** gone home. / Petr nemohl odejít domů.*